

27—30 oktober

Debatter m. m.

Lördagen den 27 oktober

Sid.

Interpellationer:

- av fru Hamrin-Thorell ang. vård och behandling av barn med neurosedynskador, m. m. 3
- av herr Ölman ang. utredning i fråga om vissa ärenden avseende yrkesskadeersättning 4
- av herr Hanson, Per-Olof, ang. flyktingproblemen 5

Tisdagen den 30 oktober

Interpellationer:

- av herr Kronstrand ang. ändrad tidpunkt för kyrkofullmäktigeval 8
- av herr Magnusson ang. åtgärder för att öka trafiksäkerheten vid passerande av rikets gränser 9

Samtliga avgjorda ärenden

Tisdagen den 30 oktober

- Utrikesutskottets utlåtande nr 9, ang. godkännande för Sveriges del av ändring i konventionen angående upprättandet av Europeiska frihandelssammanslutningen 8

Lördagen den 27 oktober

Kammaren sammanträdde kl. 10.00.

Justerades protokollet för den 19 in-
nevarande månad.

Upplästes följande till kammaren in-
komna ansökning:

Till riksdagens första kammare

Undertecknad anhåller härmed om le-
dighet från riksdagsarbetet fr. o. m. 30
oktober t. o. m. 8 november 1962 på
grund av utrikes resa.

Stockholm den 26 oktober 1962.

Olof Palme

Den begärda ledigheten beviljades.

Föredrogs och hänvisades till banko-
utskottet Kungl. Maj:ts proposition nr
185, med förslag till lag angående änd-
ring i lagen den 31 mars 1955 (nr 183)
om bankrörelse, m. m.

Föredrogs och hänvisades

motionen nr 749 till behandling av
lagutskott och
motionen nr 750 till bevillningsutskot-
tet.

Anmälades och bordlades följande till
kammaren överlämnade kungl. proposi-
tioner:

nr 183, med förslag till förordning
om ändring i uppbördsförordningen den
5 juni 1953 (nr 272);

nr 186, angående godkännande av
överenskommelser inom ramen för det
allmänna tull- och handelsavtalet
(GATT) rörande ömsesidiga tullmedgi-
vanden, m. m.;

nr 187, med förslag till förordning
angående ändrad lydelse av 2 och 5 §§
förordningen den 27 mars 1953 (nr 95)
om Konungariket Sveriges stadshypo-

tekskassa och om stadshypoteksförening-
ar, m. m.; samt

nr 188, med förslag till förordning om
ändring i familjebidragsförordningen
den 29 mars 1946 (nr 99).

Anmälades och bordlades en av banko-
utskottet jämlikt § 21 riksdagsstadgan
gjord anmälan, att till utskottet från full-
mäktige i riksgäldskontoret inkommit
framställning angående den s. k. Upp-
sala-eddan.

**Interpellation ang. vård och behandling
av barn med neurosedynskador, m. m.**

Fru **HAMRIN-THORELL** (fp) erhöll or-
det och anförde:

Herr talman! Arten och omfattningen
av de fosterskador som orsakats av neuro-
sedynpreparatet har på senare tid trätt
i dagen. Det har visat sig att dessa ska-
dor, som är förorsakade av förändringar
i arvsanlagen, är av synnerligen skiftan-
de natur. Vanligast är extremitetskador-
na, men också hörsel- och synskador,
mentala och invärtes skador förekommer
liksom ett komplex av alla eller några av
dessa skador.

Man vet ännu inte hur många svenska
barn som blivit födda med neurosedyn-
skador, men det beräknas för närvaran-
de att antalet är ca 100—200.

Det säger sig självt att behandlingen av
neurosedynbarnen måste bli mycket in-
dividualiserad. En del av barnen måste
sannolikt hållas under kontinuerlig vård
på vårdanstalter. Det stora flertalet barn
— de som huvudsakligen har yttre fy-
siska men — torde dock vara bäst be-
tjänade med en vård av besökskaraktär.
Samhällets hjälp till dessa barn bör
framför allt sättas in i form av rehabili-
teringsåtgärder, som kan föra dem till ett
yrke och ett fullvärdigt liv.

Interpellation ang. utredning i fråga om vissa ärenden avseende yrkesskadeersättning

Av vikt för alla barn med skelettskador synes vara att de kommer under läkarbehandling i tid, så att möjliga korrigeringar kan ske och proteser utformas på riktigt sätt. Detta bör enligt läkarexpertisen ske innan barnet fyllt ett år. Då den allra största delen av de svenska neurosedynskadade barnen inom kort når denna ålder, är det nödvändigt att den kartläggning av antalet och arten av neurosedynskador, som för närvarande pågår i medicinalstyrelsen, slutföres så snabbt att samtliga barn kan komma under behandling i tid. Samtidigt måste eventuella brister inom sjukvårdsorganisationen vad gäller möjligheterna att ta de neurosedynskadade barnen under behandling avhjälpas.

Behandlingen och vården av neurosedynskadade barn måste, som ovan sagts, bli individualiserad. Större delen av föräldrarna till dessa barn torde med hjälp av lämpliga råd kunna vårda sina barn själva. För andra kommer hemhjälp att behövas i större eller mindre utsträckning. En del barn kommer att behöva tillbringa kortare eller längre tid på vårdanstalt. Erfarenheten torde ha visat att det föreligger ett behov av ökade kontaktmöjligheter med myndigheter och läkare från föräldrarnas sida i fråga om vård och behandling av barnen. Delvis är det ju här fråga om ett nytt vårdbehov och tillämpning av nya vård- och behandlingsformer. Särskilda åtgärder synes därför angelägna i syfte att underlätta rådgivning och kontakt mellan vårdmyndigheter och föräldrar.

När det gäller att förebygga ytterligare katastrofer av den art som neurosedynpreparatet förorsakat träder fosterskadeforskningen i förgrunden. Det är av allmänt intresse att villkoren för denna forskning klarlägges. Att de ekonomiska resurserna för denna forskningsgren är otillräckliga framgår bl. a. av medicinska forskningsrådets framställning i ämnet för en kort tid sedan. En omedelbar förstärkning av fosterskadeforskningens resurser framstår som synnerligen angelägen, inte minst mot bakgrunden av de inträffade neurosedynskadorna.

Med hänvisning till det anförda får

jag anhålla om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för inrikesdepartementet framställa följande frågor:

1. Vill herr statsrådet medverka till en skyndsam förstärkning av möjligheter till vård och behandling för de neurosedynskadade barnen?

2. Vill herr statsrådet medverka till särskilda åtgärder för att underlätta rådgivning och kontakt mellan vårdmyndigheter och de neurosedynskadade barnens föräldrar?

3. Vill herr statsrådet medverka till en omedelbar förstärkning av de ekonomiska resurserna för den medicinska forskningen rörande fosterskadornas uppkomst och möjliga förebyggande?

På gjord proposition medgav kammaren, att ifrågavarande spörsmål finge framställas.

Interpellation ang. utredning i fråga om vissa ärenden avseende yrkesskadeersättning

Ordet lämnades på begäran till herr ÖHMAN (k), som yttrade:

Sedan lång tid råder stark och berättigad misstro mot riksförsäkringsverkets praxis när det gäller att fastställa huruvida yrkesskada föreligger eller inte. För dem som drabbas av livsvarig sjukdom och invaliditet av exempelvis stendammslunga (silikos) är det ofta praktiskt taget omöjligt att komma i åtnjutande av livränta på grund av den ensidighet som riksförsäkringsverket ådagalägger.

Det under senare tid mest uppmärksammade fallet gäller en arbetare vid Ivöverken, som redan 1956 drabbades av silikos. Den ena lungan måste opereras bort och den andra lungans funktion blev nedsatt med 50 procent. Det synes självklart att den drabbade borde ha ersättning enligt lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar. Trots att två erkända experter på området, den ena från Lund och den andra från Södersjukhuset i Stockholm, enstämigt förklarade att vederbörande led av silikos fick familjen våren 1959 följande besked från riksförsäkringsverket:

»Då det inte kunde anses styrkt att silikos yppats, kunde någon ersättning enligt lagen om försäkring för vissa yrkesjukdomar inte tillerkännas.»

Den drabbade som då var i 45-årsåldern och arbetsoförmögen var försörjningspliktig för hustru och tre barn och dömdes att klara sig på en årsinkomst på 5 300 kronor.

Svenska fabriksarbetareförbundet tog sig an saken. Domen överklagades hos kungl. försäkringsrådet men riksförsäkringsverkets beslut fastställdes. Då försäkringsrådets dom inte går att överklaga måste nya fakta fram för att saken skulle tas upp till omprövning.

Tack vare fackförbundets energiska insatser kom nya fakta på bordet. Vid förnyad kontakt med expertis från patologiska institutionen i Lund ifrågasattes t. o. m. huruvida riksförsäkringsverkets expertis undersökt en annan lunga än den aktuella eftersom de kunnat komma till så diametralt olika resultat.

Då den bortopererade lungan fanns bevarad på lungkliniken i Lund, anmodades en professor i Göteborg att företaga en undersökning, vilken intygade att patienten lidit av silikos. Ärendet överlämnades då till medicinalstyrelsens medicinska råd, där ytterligare en expert fastställde att patientens invaliditet förorsakats av stendammslunga.

Först därefter tillerkändes vederbörande efter nära fyra års förhållning full invaliditetsersättning.

Det anförda är endast ett typfall. Många andra finns utan tvivel och de flesta har aldrig erhållit sin rätt till invaliditetsersättning, tydligen på grund av antingen stor restriktivitet eller okunnighet från riksförsäkringsverkets sida. Hur många det är som drabbats av dessa förhållanden är omöjligt att ange, men en undersökning, objektiv och förutsättningslös, är i högsta grad påkallad.

Med hänvisning till det anförda hemställer undertecknad om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för socialdepartementet få framställa följande fråga:

Kan man förvänta att statsrådet vidtar åtgärder för att åstadkomma en sakkun-

Interpellation ang. flyktingproblemen
nig och förutsättningslös utredning av alla de fall då krav om yrkesskadeersättning avslagits på grundval av utlåtanden från nuvarande expert i riksförsäkringsverket?

Det sålunda begärda tillståndet lämnades av kammaren.

Interpellation ang. flyktingproblemen

Herr HANSON, PER-OLOF, (fp) fick nu ordet och anförde:

Herr talman! De stora flyktingproblemen som uppkom i samband med andra världskriget är ännu inte i sin helhet lösta.

Sedan FN:s flyktingkommissariat i början av 1955 startat genomförandet av ett program för att uppnå en permanent lösning av flyktingproblemet, har emellertid det totala antalet icke anpassade flyktingar minskat från omkring 270 000 till ca 65 000 vid senaste årsskifte. För år 1961 hade exekutivkommittén inom FN:s flyktingkommissariat uppställt som målsättning för arbetet ett program som beräknades dra en kostnad av ca 6 miljoner dollar. Tack vare det s. k. världsflyktingärets ansträngningar kunde nästan hela detta belopp ställas till förfogande.

För år 1962 har samma exekutivkommitté fastställt en målsättning som drar en kostnad av ca 5 miljoner dollar. Vid innevarande års början hade medlemsstaterna emellertid endast utlovat bidragsbelopp som svarar mot mindre än hälften av angiven målsättning. Trots stora ansträngningar att uppbringa resterande belopp genom enskilda bidrag är det emellertid tydligt att det uppgjorda programmet icke kan genomföras i sin helhet. Åtskilligt av vad som planerats måste antingen uppskjutas eller slopas.

För start år 1963 och genomförande under de närmast följande åren antog flyktingkommissariatets exekutivkommitté i maj 1962 ett program som kräver bidrag på tillsammans 5,4 miljoner dollar. Detta program betecknas som det »slutliga stora hjälpprogrammet», som skall definitivt lösa de från andra

Interpellation ang. flyktingproblemen

världskriget kvarstående flyktingproblemen — det som kallas »de gamla flyktingarnas» problem till skillnad från de nya flyktingproblem som uppstått senare bl. a. i Afrika.

Med hänsyn även till löpande hjälpprogram till en kostnad av 1,4 miljoner dollar innebär detta att det samlade medelsbelopp som FN:s flyktingkommisariat behöver för att kunna genomföra sitt arbetsprogram uppgår till 11,8 miljoner dollar för år 1962 och 1963 års »slutliga program». Med hänsyn till de belopp som normalt brukar ställas till förfogande av medlemsstaterna för flyktingkommisariatets verksamhet beräknas ca 6 miljoner dollar ytterligare behöva tillskjutas, vilket i runt tal innebär en fördubbling av tidigare bidrag.

Av de ca 65 000 icke anpassade »gamla» flyktingar som återstod vid början av 1962 beräknas flertalet få hjälp genom redan löpande biståndsåtgärder eller vinna anpassning utan medverkan av internationella organ. Det s. k. slutliga hjälpprogrammet tar därför i hög grad sikte på en restgrupp av ca 15 000 flyktingar av europeisk härkomst, vilka till större delen är mer eller mindre handikappade och som det på grund härav vållat särskilt stora svårigheter att anpassa.

I sin rekommendation nr 329, antagen den 21 sept. 1962, har Europarådets rådgivande församling uppmanat ministerkommittén bl. a. att söka förmå sina regeringar att välvilligt pröva det program som FN:s flyktingkommisariat framlagt och för vilket det vädjar om ekonomiskt stöd.

Med hänvisning till det anförda hemställer jag om första kammarens tillstånd att till hans excellens utrikesministern få rikta följande interpellation.

Vilka åtgärder ämnar den svenska regeringen vidtaga med anledning av rekommendation nr 329 rörande den tionde verksamhetsberättelsen, avgiven av FN:s höga kommissariat för flyktingärenden, vilken antogs av Europarådets rådgivande församling i september 1962?

Även denna hemställan bifölles.

Anmäldes och bordlades följande under sammanträdet till herr talmannen avlämnade motioner:

nr 751, av fröken *Andersson* och herr *Holmberg*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 181, med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.;

nr 752, av fru *Hamrin-Thorell m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 181, med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.;

nr 753, av fru *Segerstedt Wiberg*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 181, med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.;

nr 754, av herr *Sundin m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 181, med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.;

nr 755, av herrarna *Öhman* och *Lager*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 181, med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.;

nr 756, av herr *Palm m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 182, med förslag till lag om tillsättning av fluor till vattenledningsvatten;

nr 757, av fru *Segerstedt Wiberg*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 182, med förslag till lag om tillsättning av fluor till vattenledningsvatten; och

nr 758, av fru *Svensson*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 182, med förslag till lag om tillsättning av fluor till vattenledningsvatten.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 10.16.

In fidem

Fritz af Petersens

Måndagen den 29 oktober

Kammaren sammanträdde kl. 16.00; och dess förhandlingar leddes av herr förste vice talmannen.

Fru *Lindström* anmälde, att hon åter infunnit sig vid riksdagen.

Justerades protokollet för den 23 innevarande månad.

Föredrogos och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 183, med förslag till förordning om ändring i uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272); samt

nr 186, angående godkännande av överenskommelser inom ramen för det allmänna tull- och handelsavtalet (GATT) rörande ömsesidiga tullmedgivanden, m. m.

Föredrogos och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 187, med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 2 och 5 §§ förordningen den 27 mars 1953 (nr 95) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa och om stadshypoteksföreningar, m. m.

Föredrogos och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 188, med förslag till förordning om ändring i familjebidragsförordningen den 29 mars 1946 (nr 99).

Vid föredragning av bankoutskottets anmälan jämlikt § 21 riksdagsstadgan, att till utskottet från fullmäktige i riksgäldskontoret inkommit framställning angående den s. k. Uppsala-eddan, hänvisades framställningen till bankoutskottet.

Föredrogos och hänvisades motionerna nr 751—755 till bevillningsutskottet och motionerna nr 756—758 till behandling av lagutskott.

Anmälades och bordlades Kungl. Maj:ts till kammaren överlämnade proposition nr 189, med förslag till lag angående ändring i lagen den 29 november 1946 (nr 722) med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för försvaret, så ock om fortsatt giltighet av samma lag, m. m.

Anmälades och bordlades utrikesutskottets utlåtande nr 9, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande för Sveriges del av ändringar i konventionen angående upprättandet av Europeiska frihandelssammanslutningen.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 16.03.

In fidem
K.-G. Lindelöw

Tisdagen den 30 oktober

Kammaren sammanträdde kl. 13.00.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 189, med förslag till lag angående ändring i lagen den 29 november 1946 (nr 722) med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för försvaret, så ock om fortsatt giltighet av samma lag, m. m.

Föredrogs utrikesutskottets utlåtande nr 9, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande för Sveriges del av ändring i konventionen angående upprättandet av Europeiska frihandelssammanslutningen.

Beträffande detta utlåtande hade utskottet hemställt, att detsamma måtte företagas till avgörande efter allenast en bordläggning.

På gjord proposition bifölls denna hemställan.

Sedermera bifölls på gjord proposition vad utskottet i förevarande utlåtande hemställt.

Anmäldes och godkändes utrikesutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 357, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande för Sveriges del av ändring i konventionen angående upprättandet av Europeiska frihandelssammanslutningen.

Interpellation ang. ändrad tidpunkt för kyrkofullmäktigeval

Herr KRONSTRAND (fp) erhöll på begäran ordet och anförde:

Herr talman! Det ständigt minskade valdeltagandet i kyrkofullmäktigevalen är ägnat att från demokratiska värde-

ringar inge allvarliga bekymmer. Valdeltagandet har — uttryckt i procent av antalet röstberättigade — minskat från 18,8 % år 1950 till 14,8 % år 1954 och 13,5 % år 1958. Av hittills tillgängliga uppgifter att döma understiger valdeltagandet vid årets kyrkofullmäktigeval betydligt det angivna procenttalet för år 1958. De skäl som åberopats som grund för det låga valdeltagandet är framför allt den sena tidpunkten för valen och den valtrötthet hos väljarna, som är en naturlig följd av de strax före dessa val genomförda kommunal- och landstingsvalen.

I de fall där kyrkofullmäktigeval förrättats samtidigt med andra allmänna val, vilket exempelvis skedde när kyrkofullmäktige valdes för vissa nybildade församlingar i Stockholm år 1956, har valdeltagandet varit avsevärt större än vid ordinarie kyrkofullmäktigeval. I det angivna exemplet från Stockholm var valdeltagandet i kyrkofullmäktigevalet i det närmaste lika stort som i riksdagsvalet.

1955 års riksdag beslöt att hänskjuta frågan om en lämpligare tidpunkt för kyrkofullmäktigevalen till utredning av 1953 års församlingsstyrelsekommitté. Efter behandling av frågan föreslog kommittén i betänkandet SOU 1958: 42 att kyrkofullmäktigevalen skulle hållas på samma dag som kommunal- och landstingsvalen men vid skilda förrättningar. Härigenom skulle ett ökat intresse uppnås för de kyrkliga valen, och detta kunde ske utan att kyrkofullmäktigevalen ändrade karaktären av specifikt kyrkliga ställningstaganden, framhöll kommittén.

De skäl som församlingsstyrelsekommittén lagt fram som grund för sina förslag är enligt min mening övertygande. Kommitténs förslag om ändrad tidpunkt för kyrkofullmäktigevalen borde därför kunna läggas till grund för lagstiftning.

Med hänvisning till det ovan framför-

Interpellation ang. åtgärder för att öka trafiksäkerheten vid passerande av rikets gränser

da anhåller jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för inrikesdepartementet få rikta följande fråga:

Vill herr statsrådet medverka till ändringar i gällande bestämmelser angående tidpunkten för kyrkofullmäktigevalen, så att dessa val i överensstämmelse med församlingsstyrelsekommitténs förslag hållas på samma dag som kommunal- och landstingsvalen men vid skilda förrättningar?

På gjord proposition medgav kammaren, att ifrågasvarande spørsmål finge framställas.

Interpellation ang. åtgärder för att öka trafiksäkerheten vid passerande av rikets gränser

Ordet lämnades på begäran till herr MAGNUSSON (s), som yttrade:

Herr talman! Under 1962 års sommar-turistsäsong har upprepade exempel, många av synnerligen tragisk art, givits på de risker som uppstår i den svenska landsvägstrafiken genom att utländska bilister efter att ha passerat svensk gräns inte iakttagit de körregler som sammanhänger med den svenska vänstertrafiken. En typ av olyckor i detta sammanhang utgör de fall då utländska bilister, trots att de är väl medvetna om att vänstertrafik tillämpas i landet, likväl efter att ha passerat riksgränsen fortsätter att färdas på högra sidan av körbanan. I den mån detta kan antagas bero på att trafikmarkeringarna vid gränsen och på svenskt område närmast denna inte tillräckligt klart markerar för bilisterna att de befinner sig på svensk mark och därmed har att tillämpa vänstertrafik, håller jag före att svenska myndigheter måste söka vidtaga alla effektiva åtgärder som tänkas kan för att såvitt möjligt eliminera de trafikrisker som hänger samman med övergången från höger- till vänstertrafik vid passerande av svensk gräns. Av stor vikt synes det mig vara att effektiva enhetliga grundbestämmelser beträffande trafikmarkeringarna i detta sammanhang åvägabringas.

Som exempel på den typ av trafikolyckor som jag här åsyftar ber jag att få anföra två dödsförlopp som bil inom en tidrymd av fem veckor sistlidna sommar i samband med passerandet av den svensk-norska gränsen invid Håltets tullstation. Den ena inträffade den 13 augusti på länsväg 164 vid Fågelåsen i Tanums kommun, den andra den 16 september på länsväg 165 vid Smeberg i Bullarens kommun. Vid båda tillfällena inträffade svåra personskador, och vardera olyckan krävde ett människoliv. Båda olyckorna förorsakades enligt polisundersökningar av att utländska bilister, efter att ha passerat riksgränsen, fortsatt att köra på vägens högra sida. Vid den första olyckan kördes den utländska bilen av en tysk medborgare och vid den senare olyckan av en amerikansk. Av polisutredningarna efter båda olyckorna framgår att de två utländska bilisterna mycket väl kände till att vänstertrafik tillämpas här i landet. Den ena av dem förklarade att han kört bil i praktiskt taget alla europeiska länder väster om järnridån, däribland även i Sverige. Båda förklarade sin felaktiga körning bero på att de inte observerat att de kommit över på svenskt område. De fria gränsförhållandena har av polisundersökningarna att döma tydligen medverkat till att bilisterna i de två anförda fallen inte fått klart för sig att de passerat en gräns. De har väntat att gränspassagen bl. a. skolat medföra tullbehandling och passkontroll. De förklarar sig också efter passerandet av den norska tullstationen i Håltet ha spanat förgäves efter en svensk tullstation eller gränsmarkering — delvis på grund av språksvårigheter okunniga om att även den svenska tullen är inrymd i samma byggnad som den norska. De trafikmarkeringar som funnits vid gränsen och under den närmaste vägsträckan på den svenska sidan om gränsen har man antingen inte uppmärksammat eller också inte förstått eftersom skyltarnas text varit avfattad endast på svenska och norska.

Efter den första av de två dödsolyck-

Interpellation ang. åtgärder för att öka trafiksäkerheten vid passerande av rikets gränser

korna vidtogs vissa förbättringar i vägmarkeringarna, men då Norrvikens häradsrätt under domstolsförhandlingarna beträffande den senare av de två olyckorna besökte gränsövergången och olycksplatsen konstaterade rätten »att det för person som icke kunde norska eller svenska språken, icke funnes något vägmärke av vilket han på engelska, tyska eller franska språken kunde utläsa, att vänstertrafik skulle tillämpas efter passerandet av det sista trafikdelarmärket, att de med gul färg på vägbanan målade pilarna vore helt otjänliga för sitt ändamål då de vore alltför små på den mot söder lutande vägbanan...» Bilföraren hade, enligt häradsrätten, i det läge han befunnit sig då han stannade sin bil utanför tullbyggnaden, fått det trafikdelarmärke som markerade vänstertrafik i Sverige bortskymt av det märke som angivit norsk högertrafik.

Vitnesmål i samband med de båda olyckorna ger vid handen att befolkningen i trakten av gränsövergången finner trafikmarkeringarna otillräckliga för främmande trafikanter. Personalen vid den norska tullstationen i Håltet förklarade sålunda att det dagligen förekom att bilister på väg från Norge fortsatte på höger sida av vägen sedan de passerat riksgränsen. Svenska medborgare bosatta i trakten kring gränsövergången förklarade likaledes vid polisundersökningarna att man vid upprepade tillfällen observerat att utläningar som kommit från Norge fortsatt med högerkörning på den svenska sidan. En person uppger sålunda att han vid fyra tillfällen under fjorton dagars tid mött trafikanter som kört på fel sida av vägen. Han hade vid samtal med andra gränsbor fått uppfattningen att så sker dagligen. En annan person säger att det flera gånger vid

samtal med utläningar, som kommit över på den svenska sidan av gränsen, framkommit att dessa trots sig fortfarande vara i Norge.

De erfarenheter som under den gångna sommaren gjorts i här berörda avseenden ger enligt min mening klart vid handen att, så länge vi fortfarande tillämpar vänstertrafik här i landet, effektivast möjliga åtgärder måste vidtagas för att eliminera de trafikolycksrisker som sammanhänger med övergången från högertrafik till vänstertrafik vid passerandet av gränserna in i Sverige och vice versa.

Med stöd av vad ovan anförts hemställer jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet framställa följande frågor.

Vill statsrådet redogöra för de åtgärder som, med anledning av sommarens trafikolyckor av den typ som ovan relaterats, vidtagits för att öka trafiksäkerheten vid passerandet av våra gränser?

Anser statsrådet behov föreligga av ytterligare säkerhetsbefrämjande åtgärder i här berörda avseende?

Om så är fallet, avser statsrådet anmoda vederbörande myndigheter att vidtaga ytterligare föranstaltningar för att i ovan berörda avseenden öka säkerheten?

Det sålunda begärda tillståndet lämnades av kammaren.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 13.16.

In fidem

K.-G. Lindelöw